

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí Základní školy Blansko, Erbenova 13, poskytuje zájmové vzdělávání žákům prvního stupně a zajišťuje ranní a odpolední provoz.

Zájmové vzdělávání ve školní družině směřuje svými specifickými prostředky k naplňování obecných cílů vzdělávání daných školským zákonem. Jde zejména o všestranný rozvoj osobnosti žáka, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a utváření klíčových kompetencí.

Školní vzdělávací program školní družiny v souladu se Školním vzdělávacím programem Škola v pohybu navazuje na oblasti, ve kterých se škola v minulosti úspěšně rozvíjela, a snaží se poskytnout žákům dostatek příležitostí k aktivnímu trávení volného času, k realizaci jejich zájmů, schopností a dovedností i k pohybové relaxaci.

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání ve školní družině

Cílem zájmového vzdělávání ve školní družině je vést žáky ke smysluplnému využívání volného času, vybavovat je dostatkem námětů pro zájmovou činnost, využívat poznatky, které děti získaly ve škole, vhodným způsobem je rozvíjet, pěstovat pohybové dovednosti žáků a předcházet projevům rizikového chování. Navazujeme přitom na výchovné a vzdělávací strategie školy, které směřují k naplňování klíčových kompetencí, a specifickými prostředky pedagogiky volného času se snažíme tyto kompetence posilovat a rozvíjet.

Kompetence k učení

- vycházíme z reálných životních situací a navozujeme modelové situace
- podporujeme zvědavost žáků, učíme je hledat souvislosti a propojovat poznatky z různých oblastí
- zařazujeme činnosti podporující tvořivost žáků, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady a prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence k řešení problémů

- využíváme vhodné příležitosti k objevování a experimentování
- nabízíme žákům různé zdroje informací k řešení situací a problémů z praktického života

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se svými spolužáky i s dospělými
- vytváříme prostor pro komunikaci různými formami (verbálně i neverbálně, pomocí technických i výtvarných prostředků)
- učíme žáky vyslechnout druhého, vhodně reagovat a obhajovat vlastní názor

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k dodržování pravidel, ke slušnému chování, ohleduplnosti, taktu a dobrým vztahům v kolektivu
- učíme žáky poskytnout pomoc v případě potřeby
- vedeme žáky k posilování sebedůvěry

Kompetence občanské

- vedeme žáky k toleranci individuálních odlišností a k respektování názorů druhých
- učíme žáky uvědoměle chránit kulturní hodnoty a životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pracovních návyků, k bezpečnému používání nástrojů, materiálů a vybavení
- učíme žáky dodržovat hygienické zásady a chránit zdraví

Délka zájmového vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je sestaven pro vzdělávací cyklus 1. – 5. ročníku.

Formy a obsah činností ve školní družině

Náplní práce školní družiny jsou činnosti pravidelné (organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru), příležitostné (společné akce všech oddělení, turnaje, slavnosti), spontánní aktivity (individuální činnosti po obědě, při pobytu na hřišti, hry v rámci ranního pobytu žáků), odpočinkové činnosti (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě, ale i aktivní odpočinek, závodivé hry, hudebně pohybové hry, sportovní hry) a příprava na vyučování (didaktické hry).

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času – požadavek dobrovolnosti (činnost žáků na základě vzbuzeného zájmu a motivace), zajímavosti a zájmovosti (atraktivní a pestrá nabídka činností), aktivity (volba činností tak, aby se v nich uplatnili a byli přiměřeně úspěšní všichni žáci), citlivosti a citovosti (kladné emoce nejen z činnosti samotné, ale i z objevování nových obzorů a překonávání překážek), prostoru k seberealizaci (uplatnění dovedností a schopností žáka, jeho vnitřní uspokojení a radost).

Časový plán

Časový plán činností školní družiny je sestavován s ohledem na podmínky jednotlivých oddělení v přehledech výchovně vzdělávací práce pro školní rok. Provoz školní družiny je stanoven ve Vnitřním řádu školní družiny.

Podmínky přijímání uchazečů

Přijetí žáka do školní družiny probíhá na základě písemné přihlášky, podepsané zákonným zástupcem, jejíž součástí je sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy.

Průběh a ukončování vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni vždy na jeden školní rok. Na základě žádosti zákonného zástupce je možné odhlásit žáka ze školní družiny kdykoliv během školního roku. Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny ze závažných důvodů stanovených Vnitřním řádem školní družiny.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných

Zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá ve spolupráci vychovatelů školní družiny s třídními učiteli prvního stupně a dalšími pedagogickými pracovníky s ohledem na individuální potřeby, možnosti a věk těchto žáků.

U žáků nadaných a mimořádně nadaných usilujeme o co největší využití potenciálu těchto žáků nabídkou zájmových činností, které vedou ke stimulaci rozvoje jejich nadání a mimořádného nadání.

Materiální podmínky školní družiny

Školní družina využívá pro svoji činnost samostatné místnosti a další prostory školy. Místnosti jsou vybaveny nábytkem, koberci, audiovizuální a počítačovou technikou, stolními hrami a stavebnicemi, časopisy a knihami, molitanovými stavebnicemi, sportovním náčiním, výtvarnými potřebami. Využíváme také tělocvičnu, školní hřiště, relaxační plochu pro pohybové aktivity dětí a dále dětské dopravní hřiště a zimní stadion.

Personální podmínky

Činnost školní družiny je zajištěna kvalifikovanými pedagogickými pracovníky, kteří si svou odbornost prohlubují dalším vzděláváním (kurzy, semináře, samostudium).

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je realizováno za úplatu, jejíž výši stanoví ředitel školy.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví žáků při pobytu ve školní družině jsou obsaženy ve Školním řádu a jeho přílohách Vnitřní řád školní družiny a Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

Tematické okruhy	
Při tvorbě Školního vzdělávacího programu školní družiny jsme nejvíce navazovali na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět , která je určena pro první stupeň základního vzdělání, je založena na vlastním prožitku žáků vycházejícím z konkrétních nebo modelových situací a poskytuje žákům základní orientaci týkající se člověka, rodiny, společnosti, kultury, přírody, techniky, zdraví a dalších témat.	
téma	formulace činnosti
Místo, kde žijeme	
Známe své město	Sestavujeme mapu Blanska, seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, lékárny, nákupních středisek, bank, informačního střediska, policie, nádraží, muzea, radnice. Hrajeme si na návštěvníky našeho města. Řešíme kvízové otázky. Hledáme v internetové fotomapě, najdeme náš dům a školu. Čteme pověsti z našeho regionu a zkusíme je ilustrovat.
Náš dům	Stavíme svůj dům ze stavebnicových dílů, papírových krabiček. Navrhujeme dům budoucnosti.
Moje škola	Hrajeme orientační hru v budově školy, prohlížíme si odborné učebny, zjišťujeme, kdo v naší škole pracuje. Plánujeme a realizujeme výzdobu chodeb a družinové místnosti, návrhy vystavíme. Předvádíme si scénky „Co vidí skrytá kamera“.
Dopravní hřiště	Soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů. Na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty.

Lidé kolem nás	
Moje rodina	Představujeme a malujeme svoji rodinu. Zjišťujeme povolání rodičů a prarodičů, besedujeme o představách o našem budoucím povolání. Zkusíme sestavit rodokmen. Tvoříme přáníčka a drobné dárky k narozeninám, ke Dni matek.
Kamarádi, spolužáci	Hrajeme si na malíře, kreslíme portréty a společně sestavujeme obraz žáků naší družiny. Hrajeme si na detektivy. Vyrábíme dárečky pro budoucí prvňáčky. Při hrách zjišťujeme, jak se známe, jaké máme dobré vlastnosti.

Lidé všech světadílů	Hrajeme hru Sombrero nebo buřinka. Ukazujeme si na mapě světa, kde žijí různé národnosti, zjišťujeme rozdíly mezi nimi, připomínáme si důležitost učit se cizí jazyk. Hrajeme si s anglickými slovíčky – spojovačky, pexeso...
Nejsme všichni stejní	Učíme se, jak pomáhat lidem, kteří jsou fyzicky nebo psychicky znevýhodnění. Zkoušíme si, jak je pro nevidomého obtížná orientace v prostoru, určujeme předměty hmatem, zkoušíme malovat ústy.
Společenské chování	Čteme si příběhy, známe kouzelná slovíčka. Dramatizujeme různé situace (v restauraci, obchodě, jídelně, autobuse, divadle, kině, na výstavě).
Sdělovací prostředky	Povídáme si o pořadech v televizi, diskutujeme o tom, co je pro děti vhodné a co nikoliv. Hrajeme si na scénaristy, novináře, reportéry. Připravíme si vědomostní soutěže – AZ kvíz, Bingo, Riskuj, Chcete být milionářem? Učíme se používat internet, vyhledat potřebnou informaci. Zkoušíme vytvořit časopis.
Svátky a oslavy	Seznamujeme se se jmény v kalendáři, označíme si, kdo má kdy svátek. Vyrábíme Mikuláše a čerty. Připravujeme se na adventní čas a Vánoce, vyrábíme adventní věnec, vánoční ozdoby, přáníčka, drobné dárky, zpíváme koledy, připomínáme si vánoční zvyky, čteme vánoční příběhy a sledujeme pohádky. Vyzdobíme si místnosti družiny vánočními motivy. Připravíme si karneval a vyrobíme masky. Besedujeme o velikonočních zvycích a tradicích, zdobíme kraslice, pleteme pomlázku, zdobíme třídu jarními a velikonočními motivy. Připomeneme si, proč se slaví Den učitelů. Povídáme si o významu Dne dětí, připravíme veselé soutěžní odpoledne plné her a zábavy spojené s diskotékou.

Lidé a čas	
Náš denní režim	Rozlišujeme povinnosti a zábavu – kreslíme, co nás baví, jak využíváme volný čas. Vytváříme leporelo denního režimu. Vyrábíme papírové hodiny s ručičkami, určujeme čas. Tvoříme kalendář.
Jak se mění lidé, věci	Besedujeme nad starými fotografiemi, tvoříme časovou přímku. Sbíráme staré pohlednice našeho města, srovnáváme je se současností.
Pohádky a pověsti	Čteme české a světové pohádky, pověsti, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Ilustrujeme pohádky, vyrábíme papírové loutky a hrajeme s nimi příběhy. Učíme se a zpíváme lidové písně, poznáváme hudební nástroje. Hrajeme si na řemesla. Pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích – sestavujeme, modelujeme a lepíme hrady a okolí – využíváme modelovací hmotu, papír, přírodniny, látky. Tvoříme staré mapy a hledáme podle nich poklad. Vyprávíme si o masopustních zvycích.

Rozmanitost přírody	
Chováme domácí mazlíčky	Kreslíme, modelujeme, malujeme svoje zvířecí kamarády, besedujeme o tom, jakou péči vyžadují.
Roční období	Tvoříme koláž z obrázků čtyř ročních období. Porovnáváme, jak se příroda mění během roku. Zkoumáme počasí, vyhledáváme pranostiky.

Tvoříme z přírodnin	Sbíráme plody, listy, květy a vyrábíme drobné šperky, lesní strašidla, obtiskujeme listy, využíváme frotáže, tisku a dalších výtvarných technik.
Obrázky z cest	Sbíráme pohlednice z různých částí světa, dokreslujeme krajinu. Využíváme encyklopedií a atlasů. Vyprávíme si o zážitcích a zajímavostech z cest.
Chráníme životní prostředí	Besedujeme na téma třídění odpadů. Vytvoříme plakát ke Dni Země. Sledujeme, jak lidé chrání přírodu v Moravském krasu.
Poznáváme zvířata, rostliny, ptáky, hmyz	Sbíráme informace z encyklopedií, internetu, časopisů, knih. Hrajeme hru Otázky a odpovědi, řešíme záhady a rébusy. Poznáváme exotická zvířata a prostředí, ve kterém žijí. Vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme dárečky na vánoční strom pro zvířátka v lese. Čteme si příběhy o přírodě.

Člověk a jeho zdraví	
Poznáváme svoje tělo	Pomocí encyklopedií, internetu, knih zkoumáme části lidského těla, soutěžíme v kvízu.
Čistota půl zdraví	Připomínáme si hygienické návyky, předvádíme si naši péči o vzhled a čistotu. Besedujeme o kosmetických přípravcích a jejich použití. Povídáme si o péči o náš chrup. Sestavujeme kvízové otázky.
Nebojíme se lékaře	Povídáme si o zkušenostech z návštěvy u lékaře, pobytu v nemocnici. Besedujeme se zdravotní sestrou. Učíme se, jak zacházet s léky.
Učíme se základy první pomoci	Čteme a vyprávíme si o nebezpečí úrazů a jak jim předcházet. Předvádíme si, jak ošetřit drobná poranění, seznamujeme se s obsahem lékárníčky. Učíme se, jak přivolat pomoc ke zraněnému člověku.
Zdravý jídelníček	Rozeznáváme potraviny prospěšné pro náš organismus. Vystřihujeme obrázky potravin, tvoříme koláže. Hrajeme si na kuchaře. Soutěžíme ve smyslovém poznávání potravin. Rozeznáváme jednotlivé druhy ovoce a zeleniny.
Rádi sportujeme	Pořádáme jednoduché soutěže s míčem, švihadly, létajícím talířem, gumou, obručemi, míčky, líným tenisem, lanem. Hrajeme pohybové a míčové hry. Zkoušíme atletické disciplíny. Soutěžíme ve štafetových závodech. Cvičíme aerobik, relaxujeme při hudbě. V zimě chodíme sáňkovat a soutěžíme v zimních radovánkách – stavíme sněhuláky, házíme sněhovými koulemi na cíl. Připravíme si netradiční sportovní disciplíny – opičí dráhu, běh pozpátku, skok vzad... Malujeme a kreslíme různé sporty, které sledujeme v televizi nebo na stadionech.